

Sædis Sævarsdóttir forseti læknadeildar,
Ulla Nordström Joensen andmælandi,
Oddur Björnsson doktorseftni, Sigurðis Haraldsdóttir
andmælandi og Sigurður Guðjónsson leiðbeinandi.
Mynd/Gunnar Sverrisson

Doktorsvörn við Háskóla Íslands Oddur Björnsson

Oddur Björnsson varði doktorsritgerð sína í læknávisindum við Læknadeild Háskóla Íslands þann 5. júní síðastliðinn. Titill ritgerðarinnar er: Þvagvegakrabbamein á Íslandi: Faraldsfræði, greining, meðferð og afdrif sjúklinga (*Urothelial carcinoma in Iceland: Epidemiology, diagnosis, treatment and patient outcome*).

Andmælendur voru dr. Ulla Nordström Joensen, klínískur dósent við Kaupmannahafnarháskóla og Sigurðis Haraldsdóttir, prófessor við Háskóla Íslands. Leiðbeinandi Odds var Sigurður Guðjónsson og auk hans sátu í doktorsnefnd Ásgerður Sverrisdóttir, sérfræðilæknir, (látin), Eiríkur Orri Guðmundsson, sérfræðilæknir og Tómas Guðbjartsson, prófessor.

Oddur Björnsson lauk embættisprófi í læknisfræði frá Háskóla Íslands árið 2017. Að loknu kandiðatsári starfaði Oddur sem sérnámslæknir á kviðarholis- og þvagfæraskuðdeild á Landspítala frá 2018 til 2020. Árið 2021 flutti Oddur til Svíþjóðar

þar sem hann hefur samhliða doktorsnámi stundað sérnám í þvagfæraskurðlækningum. Hann lauk sérnámi í þvagfæraskurðlækningum við Sahlgrenska sjúkrahúsið í Gautaborg árið 2025 og starfar þar sem þvagfæraskurðlæknir.

Doktorsverkefnið fjallar um þvagvegakrabbamein á Íslandi og snýr að faraldsfræði sjúkdómsins hér á landi, meðferð sjúkdómsins og afdrifum sjúklinga. Þvagvegakrabbamein er meðal algengustu krabbameina í heiminum og nýgengi þess er hátt á Norðurlöndum. Krabbamein í þvagblöðru er algengasta birtingarmynd þvagvegakrabbameins en krabbamein í efri þvagvegum er töluvert sjaldgæfara. Verkefnið byggir á fjórum ferilrannsóknum þar sem þrjár þeirra voru þýðisbundnar rannsóknir sem náðu til allra sjúklinga sem greindust með þvagvegakrabbamein á Íslandi á skilgreindum rannsóknartímabilum, en ein rannsókn var framkvæmd á Landspítala. Niðurstöður ritgerðarinnar sýna að þvagvegakrabba-

mein á Íslandi hefur svipað faraldsfræðilegt mynstur og meðferðarárangur og sést á hinum Norðurlöndunum. Endurkoma yfirborðslægs krabbameins í þvagblöðru er áfram stórt klínískt vandamál, þó vísbendingar séu um að heildarbyrði endurkomu á yfirborðslægu krabbameini í þvagblöðru sé minnkandi hér á landi, mögulega vegna framfara í meðferð og eftirfylgd sjúklinga.

Hvað segir nýdoktorinn?

Hvað leiddi þig inn í vísindarannsóknir og doktorsnám?

Rannsóknarverkefnið á þriðja ári í læknadeild Háskólans var það sem leiddi mig inn í vísindarannsóknir. Verkefnið sneri að þvagblöðrubrottnámi vegna krabbameins í þvagblöðru á Íslandi. Stuttu eftir það hóf Sigurður Guðjónsson störf við Landspítalann og það var hann sem hvatti mig til þess að halda áfram með rannsóknir á krabbameini í þvagblöðru. Út frá því jókst áhugi minn á vísindarannsóknnum sem leiddi til þess að ég ákvað að sækja um doktorsnám við Háskóla Íslands.

Hvernig var námsskipulagið og var nægur tími til vísindavinnu?

Fyrsta hálfu árið var ég í 100% námi þar sem ég tók mér frí frá klínískri vinnu. Eftir það flutti ég erlendis og hélt áfram með sérnám í þvagfæraskurðlækningum og sinnti vísindavinnunni í hlutastarfi. Ég verð að segja að það hefur verið erfitt að sinna náminu og búa erlendis. Ég hef þó getað fengið frí frá minni

klínísku vinnu á þessum árum og komið í nokkra mánuði til Íslands til þess að sinna vísindavinnunni. Ef ég ætti hinsvegar að ráðleggja einhverjum sem væri að hefja sitt doktorsnám núna á Íslandi, myndi ég ráðleggja gegn því að sinna því í fjarvinnu.

Hver eru þín næstu skref í vísindum eftir doktorsnámið?

Eftir vörnina mun ég líklega taka mér smá frí frá rannsóknarvinnu í einhvern tíma og einblína á fjölskylduna og mitt klíníska starf. Ég stefni hinsvegar síðar á áframhaldandi vísindastarf samhliða klínísku starfi og hef mikinn áhuga á því. Ég hef áhuga á því að tengja mitt vísindastarf hér heima við rannsóknarteymi í Gautaborg þar sem ég starfa. Þar er mjög sterk rannsóknarhefð og öflug rannsóknarteymi, bæði innan rannsókna á þvagvegakrabbameini sem og krabbameini í blöðruhálskirtli.